

LEHDISTÖTIEDOTE nro 42/24

Luxemburgissa 5.3.2024

Unionin tuomioistuimen tuomio asiassa C-755/21 P | Kočner v. Europol

Tietojenkäsittely: Europol ja se jäsenvaltio, jossa kyseisten tahojen yhteistyön puitteissa on aiheutunut vahinkoa laittoman tietojenkäsittelyn seurauksena, ovat yhteisvastuussa vahingosta

Henkilön, joka vaatii kärsimästään vahingosta täyttä korvausta Europolilta tai kyseessä olevalta jäsenvaltiolta, on ainoastaan osoitettava, että tietoja on näiden kahden tahon yhteistyön puitteissa käsitelty laittomasti aiheuttaen hänelle kärsimystä. Hänen ei edellytetä sen lisäksi osoittavan, kummasta tahosta laitton tietojenkäsittely johtuu.

Slovakiassa 21.2.2018 tapahtuneen slovakialaisen toimittajan Ján Kuciakin ja hänen kihlattunsa Martina Kušnírován murhan johdosta Slovakian viranomaiset suorittivat laajan tutkinnan. Viranomaisten pyynnöstä Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirasto (Europol) keräsi tiedot, jotka oli tallennettu Marian Kočnerille kuuluneelle kahdelle matkapuhelimelle. Europol toimitti mainituille viranomaisille tieteelliset loppuraporttinsa ja kovalevyn, joka sisälsi sen keräämät salatut tiedot. Toukokuussa 2019 Slovakian lehdistö julkaisi Kočneria koskevia tietoja, jotka oli saatu hänen matkapuhelimistaan, mukaan luettuina hänen yksityistä viestintäänsä koskevat sanatarkat selostukset. Lisäksi Europol totesi yhdessä raportissaan, että Kočner oli määrätty tutkintavankeuteen epäiltynä talousrikoksesta vuodesta 2018 alkaen ja että hänen nimensä liittyi muun muassa suoraan luetteloihin mafiaan kuuluvista henkilöistä ja Panaman papereihin.

Kočner saattoi asian unionin yleisen tuomioistuimen käsiteltäväksi ja vaati Europolilta 100 000 euron korvausta henkisestä kärsimyksestä, joka hänelle väitetysti aiheutui hänen tietojensa laittomasta käsittelystä. Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi kanteen 29.9.2021 antamallaan tuomiolla.¹ Se totesi ensinnäkin, että Kočner ei ollut esittänyt todisteita syy-yhteydestä väitetyn vahingon ja Europolin toiminnan välillä, ja toiseksi, että hän ei ollut osoittanut, että Europol olisi laatinut luettelot mafiaan kuuluvista henkilöistä ja pitänyt niitä yllä. Kočner teki valituksen unionin tuomioistuimelle.

Tuomiossaan unionin tuomioistuin toteaa, että unionin oikeudessa otetaan käyttöön Europolin ja sen jäsenvaltion, jossa kyseisten tahojen yhteistyön puitteissa on aiheutunut vahinkoa laittoman tietojenkäsittelyn seurauksena, yhteisvastuujärjestelmä. Ensimmäisessä vaiheessa Europolin tai kyseessä olevan jäsenvaltion yhteisvastuu voidaan riitauttaa Euroopan unionin tuomioistuimessa tai toimivaltaisessa kansallisessa tuomioistuimessa. Toinen vaihe voidaan tapauksen mukaan järjestää Europolin hallintoneuvostossa sen selvittämiseksi, onko Europol ja/tai kyseinen jäsenvaltio viime kädessä vastuussa vahinkoa kärsineelle luonnolliselle henkilölle myönnettävästä korvauksesta.

Tämän yhteisvastuun synnyttämiseksi ensimmäisessä vaiheessa luonnollisen henkilön on ainoastaan osoitettava, että tietoja on käsitelty Europolin ja kyseessä olevan jäsenvaltion yhteistyön puitteissa laittomasti aiheuttaen hänelle kärsimystä. Toisin kuin unionin yleinen tuomioistuin totesi, **kyseisen henkilön ei edellytetä sen lisäksi osoittavan, kummasta tahosta laitton tietojenkäsittely johtuu.** Näin ollen **unionin**

tuomioistuin kumoaa unionin yleisen tuomioistuimen tuomion tältä osin.

Unionin tuomioistuin ratkaisee asian itse ja toteaa, että laitton tietojenkäsittely, joka konkretisoitui Kočnerin ja hänen ystävänsä välisiä yksityisiä keskusteluja koskevien tietojen luovuttamisella asiattomille henkilöille, johti siihen, että Slovakian lehdistö asetti kyseiset tiedot yleisön saataville. Unionin tuomioistuin katsoo, että tällä laittomalla tietojenkäsittelyllä loukattiin sekä Kočnerin oikeutta hänen yksityis- ja perhe-elämänsä ja viestiensä kunnioittamiseen että hänen kunniaansa ja mainettaan, mistä aiheutui hänelle aineetonta vahinkoa. Unionin tuomioistuin myöntää Kočnerille 2 000 euron suuruisen vahingonkorvauksen.

HUOMAUTUS: Unionin yleisen tuomioistuimen tuomiosta tai määräyksestä voidaan oikeuskysymysten osalta valittaa unionin tuomioistuimelle. Valituksella ei lähtökohtaisesti ole lykkäävää vaikutusta. Jos valitus tutkitaan ja hyväksytään, unionin tuomioistuin kumoaa unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisun. Jos asia on ratkaisukelpoinen, unionin tuomioistuin voi itse ratkaista asian lopullisesti. Muussa tapauksessa unionin tuomioistuimen on siirrettävä asia unionin yleiseen tuomioistuimeen, jota sen valituksesta antama ratkaisu sitoo.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido unionin tuomioistuinta.

[Tuomion koko teksti ja siitä mahdollisesti laadittu tiivistelmä](#) julkaistaan CURIA-sivustolla tuomion julistamispäivänä.

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127

Kuvia tuomion julistamistilaisuudesta on saatavilla [Europe by Satellite](#) -sivustolla. ☎ +32 2 296 4106

Pysykää kuulolla!

¹ Tuomio 29.9.2021, Kočner v. Europol, [T-528/20](#) (ks. lehdistötiedote [nro 165/21](#)).